

ГЕНЕЗИС ДАВНЬОУКРАЇНСЬКИХ БОГІВ

Не дуже поталанило нам з міфологією. Коли Нестор писав, що християнство запроваджувалося на Русі “вогнем і мечем”, це означало фізичне винищення тих, хто не мав на тілі або на хаті хреста. Знищені були не тільки матеріальні елементи древніх вірувань – капища (храми), ідоли чи ікони, – знищено було і в пам’яті народній назви богів та їх призначення, їх вигляд, обряди, які мали виконуватися для того чи іншого бога. Іншою причиною забуття прадавніх божеств було те, що християнські святі перебрали призначення давніх богів.

Я не вживаю слово “поганських” не тому, що вважаю його недоречним. Адже це слово пішло з латинського “паганіс”, що означає сільський. Просто в нашій мові це слово набуло відверто негативного значення.

Все, що нам залишилося – це народні казки, пісні та вишиванки, – в яких збереглися елементи давніх вірувань. А з літературних пам’ятників – “Слово о полку Ігореве” та “Велесова книга”. Та й ті деякі літературознавці вважають пізньою компіляцією.

В Західній Європі в 19 сторіччі з’явилося багато досліджень прадавніх міфів. Це і грецькі, і скандинавські, і романські, і германські міфи та саги. В них можна побачити наяву древніх богів цих народів, бо там наведено не тільки перелік їх вчинків, але і зовнішній вигляд. Ми точно знаємо, що коли зображено бога з луком та стрілами – це Аполон, а якщо з молотом – тоді це Тор.

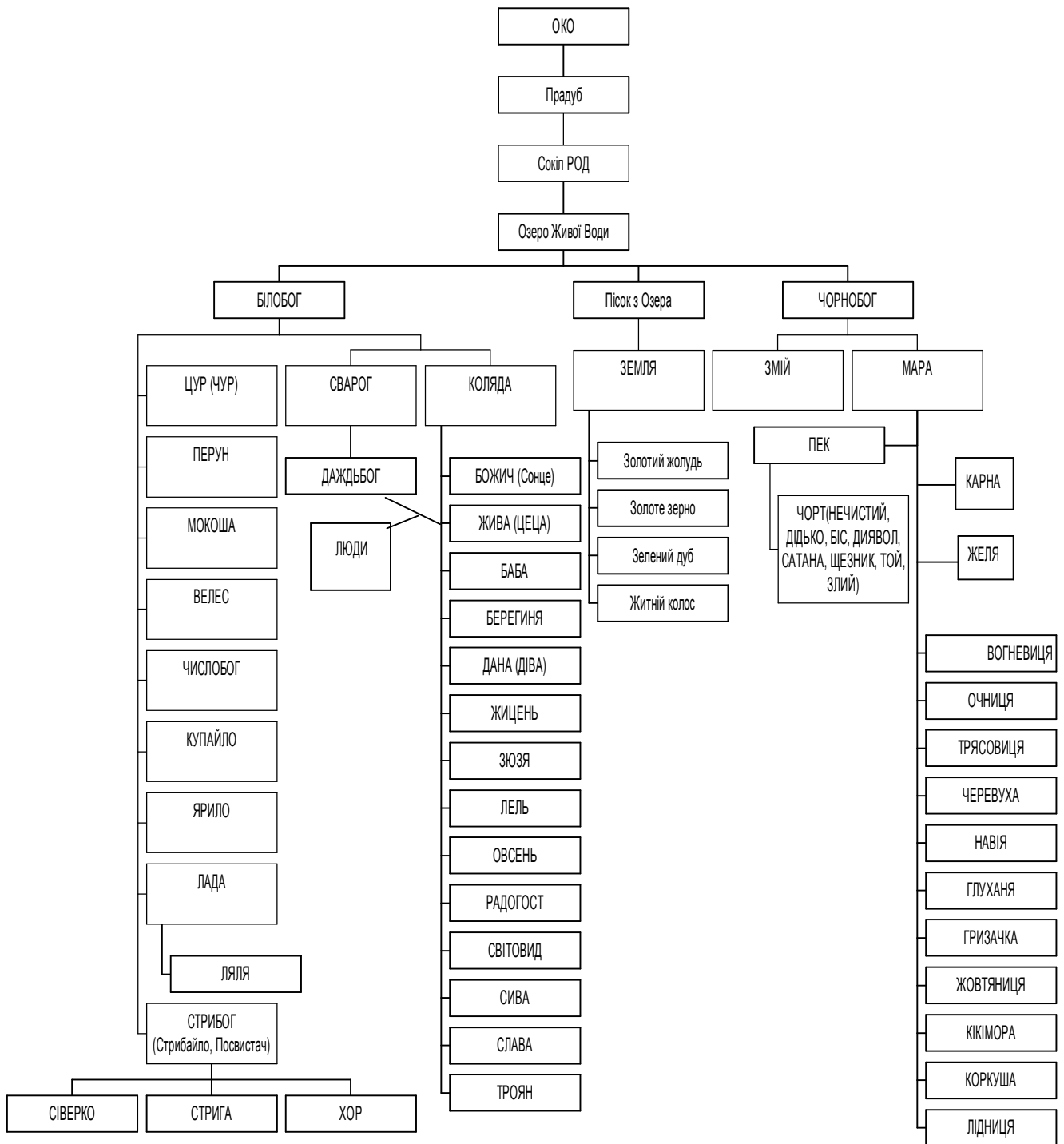
Треба і нам знати, звідкіля з’явилися наші прадавні боги та як виглядали. Незнання призводить то итого, що коли запитуєш у колядників, хто така є Коляда, то найчастіше відповідають, що це так свято називається. Але ж, Коляда, це Божа Матір. Завагітнівши від Даждьбога, вона ховається на Землі від страшної Мари, дружини Чорнобога, обернувшись у козу. Ось звідкіля смерть у ватазі колядників – це образ Мари. І ось звідкіля коза. І породжує Коляда Божича (молоде Сонце) вона в день зимового сонцестояння. Саме тоді, коли день є найкоротшим. Цей космогонічний міф є одним з найважливіших, недарма ж обряд ушавлення Коляди – Божої Матері – повністю зберігся у православ’ї.

Нехтування давньою вірою призвело до втрати уміння вираховувати небесні явища. І тепер, ми святкуємо Різдво не 25-го грудня, в перший день, коли світлий час доби починає збільшуватися, а 7-го січня. Але не все втрачено. І досі день Пасхи визначається за положенням місяця.

У цьому короткому нарисі мені хотілося, аби ми хоч трохи почали уявляти, кому ж то поклонялися наші предки, здивувалися велчі їх знань, оцінили практичне значення кожного образу і ще раз пригадали, що наш народ є одним з найдревніших на Землі. Це видно хоча б з того, що не існує жодних натяків на те, що наші предки звідкілясь прийшли. А такі легенди є і у древніх греків, і у китайців, і у народів Америки та Європи.

Шануюмо свою історію і самих себе.

Структура пантеону давньоруських (українських) божеств

Зображення давньоруських (українських) богів

БЕРЕГИНЯ - (вишивалася) як постать жінки з піднятими обома руками (ось вам і протообраз Божої Матері – Заступниці Оранти)

БІЛОБОГ - білий лебідь.

ВОГНЕВИЦЯ - кістлява баба з великими лихими очима, що палають вогнем.

ВОЛОС (Велес) - весь покритий волоссям, схожий на ведмедя з сопілкою в руках (ну чим не Пан? Або Іван Хреститель?).

ГЛУХАНЯ - потворна баба без вух та рота.

ГРИЗАЧКА - черв'якоподібна істота, в якій над посинілою верхньою губою звисали ікла. (Взагалі образи дочок Мари мають чисто Босхівське втілення).

ДАЖДЬБОГ - антропоморфне Сонце.

ДАНА (ДІВА) - вродлива дівчина. Храм Дани колись стояв у Дівичграді (нині Магдебург). Ототожнюється з Діаною(Артемідіою).

ДОМОВИК (ХАЗЯЇН, ДЕДО, ДІДУСЬ) - невелика істота, вся вкрита волоссям. Якщо в домі ГОЛИЙ Д., чекай нещастя.

ЖЕЛЯ - сумна жінка з піччю в руках, з якої сиплеться жар.

ЖИЦЕНЬ - низенький, худорлявий чоловік з суворим виразом обличчя, з ТРЬОМА очима, розкуйовдженим волоссям.

ЖОВТЯНИЦЯ - худа баба з жовтими очима та обличчям.

ЗЮЗЯ - невисокий дідок із білим волоссям та бородою, у білому кожусі, але без шапки та взуття, тобто, босий. ("Змерз, як Зюзя" - кажуть і досі).

КІКІМОРА - сонна, бліда діва, що жила у комині на запічку.

КОЛЯДА - коза.

КОРКУША - конопата баба, вкрита коростою.

ЛАДА - верхи на коні з пучечком калини в руці та дочкою ЛЯЛЕЮ позаду (Коли мала дівчинка грається з лялькою і каже "Це моя ляля", то вона, в язичницькому розумінні, грає саме в ЛАДУ).

ЛЕЛЬ - вічно молодий гарний парубок. Навкруги нього кружляють бджоли.

ЛІДНИЦЯ - вся вкрита льодом баба, в якій замість очей 2 крижини.

ЛІТНИК - бог літнього теплого вітру - смаглявий юнак у білих шароварах.

ЛОМОТА - потворна баба з викрученими кінцівками та вивернутою назад головою.

МАРА - потворна жінка з гнилими очима та зміями замість волосся. Ходить тримаючи голову ПІД ПАХВОЮ.

МОКОША - жінка у мокрому вбранні з якого тече вода, що весь час пряде. Одна з головних богинь. Її храми називалися П'ЯТНИЦІ і цей день був її святом. (Тому і прийшлося християнським ідеологам вже в історичний період замінити його на свято ПАРАСКЕВИ-П'ЯТНИЦІ. Але все одно за обрядами - це свято саме Мокоші).

ОВСЕНЬ - верхи на коні з плодами в руках та у мішку.

ПЕРУН - срібночубий, золотовусий з вогненними стрілами (блискавка), золотим луком та важким молотом (грім) в руках. (Точно Святий Георгій, бо ж і бореться він саме зі Змієм - Чорнобоговим військом).

РОЖАНИЦІ - напівжінки, напівлисиці. Сузір'я Великої і Малої Ведмедиць називалися Велика і Мала Лисиця.

СВАРОГ - коваль.

СИВА - вкрита фігурками маленьких дітей, яким вона допомагає народитися.

СІВЕРКО - білявий похмурий юнак.

СТРИБОГ - не ходить - літає. З дов- довжелезною бородою та батогом,

щоб поганяти вітри. У широченних шароварах, що слугують йому за вітрила.

ТУР - багаторогий бик або баран із золотою шерстю.

ХОР - заплаканий юнак у мокрому одязі.

ЦЕЦЯ - дорідна жінка, що несе в руках плоди (прямо як ПОМОННА у римлян).

ЦМОК - змія чи вуж.

ЧИСЛОБОГ - сивоголовий мудрець з зображенням півмісяця на грудях. Символізував не тільки математику, але і астрономію та астрологію. А числа древні слов'яни знали дуже великі: "тисяща" - 10^3 ; "тьма" - 10^5 ; "легеон" - 10^{12} ; "леодр" - 10^{24} ; "ворон" - 10^{48} ; "колода" - 10^{49} . Такі великі числа знали ще тільки древні індуси. (Не забудьмо, що саме волхви - священнослужителі наших предків - вираховували момент та місце народження Ісуса і першими прийшли йому вклонитися. Не зрозуміло, чому це зараз офіційна християнська ідеологія заперечує астрологію? Після такого блискучого прикладу точності передбачення волхвами щодо місця і часу народження Ісуса. Та і після цілком астрологічного Одкровення Івана Богослова - "Апокаліпсис". Йому можна було, а нам зась?).

ЧОРНОБОГ - чорний лебідь (цікаво, а звідкіля взявся цей образ, якщо чорні лебеді в Європі стали відомі тільки після відкриття Австралії в 16 сторіччі?).

ЯРИЛО - молодий, у білій сорочці, на білому коні, босоніж. На голові - вінок квітів, у лівій руці - пучечок житніх колосків, у правій - мертва чоловіча голова, на грудях - зображення бика. Статуетки Я. мали вигляд чоловіка чи бика зі збудженим статевим органом. (слово "ярові" - тобто зернові культури врожаю цього року - пішло саме від ЯРИЛА).

Література.

1. Скуратівський В. Русалії. – К., "Довіра". – 1996. – 734 с.
2. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. – К: АТ "Обереги". - 424 с. (Репринт видання Вінніпегу 1965 р).
3. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології. – К.,: "Український письменник", 1993.-63 с.
4. Шабалин С.А. Измерения для всех. – М.,: Издательство стандартов. 1992 - 558 с.
5. Мифы народов мира. Энциклопедия в 2-х томах. /Гл. ред. С.А. Токарев. – М. : Рос.энциклопедия. – 1994. – Т. 1. А-К – 671 с, Т. 2. Л-Я – 719 с.